Çalgılı Düğünlere Davete İcâbet Gerekir mi?

Soru: Çevremizde bazı yakın akrabalarımızın veya dostlarımızın düğünleri oluyor. Biz biliyoruz ki davete icabet etmek Müslümanın müslüman üzerindeki haklarından biridir. Ancak sorun şu ki; davet edildiğimiz düğünler çalgılı olabiliyor. Yani bir tarafta bizi bu mekândaki merasime zorunlu bırakan icabet hakkı varken diğer yanda icabet etmememizi gerektiren masiyet var. Bu müşkil durumda ne yapmalıyız. Saygılar…

Cevap: Cevaba başlamadan önce, evvela her türlü İslâmî hassasiyetlerin prangalandığı bir zamanda bu denli bir hassasiyet sahibi olmasının kendisini bu mahiyetteki bir suali tarafıma tevcih etmesine sebep olduğu soru sahibi kıymetli kardeşimi tebrik etmek isterim.

Sorulan sorunun cevabına gelince; suali soran kimsenin ifade ettiği gibi davete icabet etmek gerekli olan bir vazifedir. Nitekim bu konuda Efendimiz Aleyhissalatü vesselam'dan gelen "Her kim davete icabet etmezse Ebu'l-Kasim'e isyan etmiştir"[1] tarzında hadis-i şerifler mevcuttur. Fakat soruda bahsi yapılan ortam kendisinde Allah'ın haram kılmış olduğu çalgı aletlerinin isti'mal edildiği bir ortam olduğu için hadis-i şerifteki vaidin bu ortama davet edilip de iştirak etmeyen kimse hakkında da geçerli olacağını söylememiz münkün değildir.

HARAMA DAVETE İCÂBET VÂCİB DEĞİLDİR

Konuyu şöyle işleyebiliriz, şayet böyle bir ortama davet edilen kişi oraya iştirak etmeden önce bu merasimin **çalgı olacağından haberdar ise iştirak etmesi her halükarda caiz değildir**.[2] Şayet merasime iştirak etmeden önce orada çalgı aletlerinin kullanılacağından haberdâr değilse ve bilgisiz bir halde orada bulunmuşsa bakılır:

– Şayet bu kişi **muktedâ bih** (Yani insanların kendisine uyup onu taklid ettikleri) bir kişi ise orayı terk etmelidir.

– Şayet bu şahıs insanların kendisini taklid edip örnek aldıkları âlim vs. konumunda olan birisi değilse bu durumda yine bakılır; **Şayet çalgı oturduğu masada ise oturması caiz değildir** ve yine orayı terketmelidir. Değil de eğer çalgı bulunduğu menzilde çalınıyorsa bu durumda velime sünnet olup çalgı bidat olduğu için, böyle bir sünneti bidat uğruna terk etmeyip sabredecektir.[3] Bu durumda eğer onlara müdahale etme konumunda ise müdahale edecek (veya emr-i bi'l-Maruf yapacaktır).[4]

Şu halde **İmam Muhammed**'in "Kişi şayet düğün veya yemeğe çağrılır da orada oyun veya ğina (müzik, çalgı vs.) ile karşılaşacak olursa, oturup yemesinde hiçbir sakınca yoktur"[5] şeklindeki ifadelerini yukarıda geçen "mukteda bih olmaması ve çalgının kişinin oturduğu sofrada bulunmaması" kayıtlarıyla anlamamız gerekmektedir. Meselenin özeti budur.

[1] Buhari, Sahih, No: 5177, Müslim, Sahih, No: 1432

[2] Burhaneddin el-Merğinâni, el-Hidaye, II/ 362 Daru’l-Erkam, Beyrut-Lübnan

[3] Bkz. Abdu’l-Hayy el-Leknevi, en-Nafiu’l-Kebir, s. 481 Alemu’l-Kütüb, Beyrut, 1986, B.I

[4] Bkz. el-Merğinani, a.g.e. a.y.

[5] Muhammed b. Hasen eş-Şeybânî, el-Camiu’s-Sağir, s. 481 Alemu’l-Kütüb, Beyrut, 1986, B.I